

медичної освіти: перспективи і здобутки: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю. Полтава: тов. «АСМІ», 2022.с. 345-348.

4. Шутак Л. Б., Собко І.О.Актуальні проблеми викладання української мови як іноземної. Гуманітарна складова вищої освіти: проблеми та перспективи. Статті та тези: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Х., 2011. С. 209-217.

УДК 378.018.43-047.37-057.87

Король Л., Черчата Л.

Полтавський національний педагогічний університет

імені В. Г. Короленка

м. Полтава, Україна

**ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
КОМПЕТЕНЦІЇ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА НА ЗАНЯТТЯХ З
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

У статті проаналізовано можливості й перспективи формування компетенцій академічного письма засобами іноземної мови на заняттях з іноземної мови у закладі вищої освіти. Академічне письмо визначено системною компетентністю, яка формується в процесі навчання у закладі вищої освіти та реалізується у створенні ґрунтовних наукових текстів, які розкривають процес та результати самостійних досліджень визначеної тематики. Визначено, що для успішного навчання академічного письма англійською мовою необхідне поєднання змістового, системного, процесуального, жанрового та контекстуального компонентів.

Ключові слова: академічне письмо, компетенція, компетентність, вища освіта, вивчення іноземної мови.

The article analyzes the possibilities and prospects of the formation of

students' academic writing competences by means of a foreign language. Academic writing is defined as a systemic competence, which is formed in the process of studying in higher education institutions and is realized in the creation of thorough scientific texts that reveal the process and results of independent research on a particular topic. Academic writing is a systemic competence that is formed in the process of studying in a higher education institution and is realized in the creation of thorough scientific texts that reveal the process and results of independent research on a particular topic. Academic writing is considered as a unity of motivational, analytical, synthetic and executive parts.

Keywords: *academic writing, competence, competence, higher education, foreign language learning.*

Опанування іноземної мови є складником професійної підготовки майбутнього фахівця, від результативності та якості якого нині залежить успішне розв'язання завдань інтеграції України в міжнародний простір. Формування компетенції академічного письма засобами іноземної мови забезпечує входження українського академічного дискурсу у світове наукове середовище, отож може розглядатися потужним чинником впливу на розвиток інтелектуального потенціалу української нації.

Проблематику формування у студентів закладу вищої освіти компетенції академічного письма висвітлено у працях вітчизняних та закордонних дослідників (Н. Духаніна, Ж. Колоїз, Є. Костик, С. Ніколаєва, О. Осадча, О. Семенов, О. Таронопольський, О. Фенцик, Н. Шліхта, Т. Яхонтова, Н. Brown, С. Feak, G.W. Cresswell, E. Samara, D. Silverman, V. Steele, J. Swales, інші).

Аналіз наукової літератури засвідчує необхідність широкого впровадження академічного письма як навчальної дисципліни чи окремого модуля навчальної програми з іноземномовної підготовки здобувачів бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти.

Відповідно до чинних стандартів освіти академічне письмо має стати однією з ключових компетенцій, формування якої забезпечується в ході іноземномовної підготовки студента в закладі вищої освіти. Оволодіння вмінням письмового викладу фактів розвиває логічне мислення, здатність продукувати аргументовані судження, встановлювати причинно-наслідкові взаємозв'язки між досліджуваними явищами чи об'єктами пізнання, котрі, своєю чергою, лежать в основі ефективного обміну результатами наукової діяльності зі світовою науковою спільнотою.

На рівні вищої школи, як ствердила Н.Духаніна, здобувачі освіти здатні всебічно опанувати специфіку письмового мовлення, поняття академічного стилю та наукового дискурсу, структурно-композиційні, мовні особливості різножанрових текстів академічного дискурсу, правила оформлення цитувань та посилань за міжнародними вимогами [1].

Формування компетенції академічного письма спирається на знання видів та жанрів наукових текстів як усталених у науковій комунікації способів побудови мовлення, особливостей наукового стилю, стратегій і тактик академічного письма, мовних засобів і технологій створення академічного тексту тощо.

Ми поділяємо думку І. Панченко та І. Малиновської про те, що нова філософія наукової писемної творчості полягає в обґрунтованому методично, збалансованому, зваженому застосуванні підходів «Product approach» та «Process approach» з урахуванням лінгвостилічних особливостей предмета навчання, професійної специфіки та базового рівня студентської аудиторії [2]. На особливу увагу, стверджують науковиці, заслуговує дихотомія «письмо як процес – письмо як результат». Зазначені підходи мають переваги, які визначають обсяги, терміни, навчальний етап їхнього застосування. Так, для непідготовленої аудиторії в умовах дефіциту навчальних годин ефективнішим видається «Product approach», який надає пріоритет оригінальним мовним моделям, забезпечує

концентрування уваги студента на плані, стилі, композиційній організації тексту, граматиці. Такий підхід слушно радять використовувати під час опрацювання коротких текстів з унормованою структурою: автобіографії, резюме, анотації. Підхід «Process writing» є бажаним при написанні дискусійних есе, розгорнутих наукових розвідок, монографій, адже він максимально вможлиблює розкриття суб'єктом письма своєї індивідуальності в тексті, відтворення вільного перебігу його думки [2], а також належний рівень аргументування, застосування цитат, формулювання розлогіх висновків.

Академічне письмо слушно вважати системною компетентністю, яка формується й удосконалюється в процесі навчання у закладі вищої освіти та практично втілюється у створенні, редагуванні та презентації наукових текстів, які оприявнюють результати самостійних досліджень здобувачів вищої освіти.

Для сучасного здобувача вищої освіти оволодіння компетенціями іншомовного академічного писемного мовлення актуальне ще й тому, що він мусить уміти написати анотацію до іноземномовного проєкту, доповідь іноземною мовою для міжнародної конференції, «круглого столу» чи конкурсу, вести ділове листування чи спілкуватись із закордонними колегами в соціальних мережах. З огляду на це, вважаємо за доречне зазначити, що академічна комунікація такого штибу уособлюється категорією точности організації академічного тексту.

Зазначена категорія реалізується на інформаційному (фактографічна точність), мовному (вербальна точність) та структурному (паравербальна точність) рівнях. Фактографічна точність пов'язана з інформаційною функцією тексту та має на меті адекватний опис фактів та розкриття комунікативного наміру автора відповідними мовними засобами.

Щоб домогтися такої точности студенти повинні навчитися визначати тип тексту та базову інтенцію автора, уникати інформаційних

лакун, володіти прецизійною лексикою та загальноприйнятими термінами й абрєвіатурами наукової сфєри, вмїти декодувати комунїкативну їнтенцїю автора, вербалїзувати своє повїдомлення за допомогою властивих академічному стилю синтаксичних конструкцїй та граматичних структур. Вербальна точнїсть базована на коректному використаннї: лексико-граматичних структур, синтаксичних конструкцїй, засобів метакомунїкацїї, переконливих стратегїй, котрї втїлюються через прийоми акцентуацїї, референцїї, логїчної органїзацїї тексту, стилїстичнї прийоми. Паравербальна точнїсть охоплює: знання формальних ознак рїзножанрових текстїв, способїв розташування письмового тексту, дотримання правил синтаксису та пунктуацїї [3].

Академічне письмо поєднує в собі спонукально-мотивувальний, аналітико-синтетичний та виконавчий складники. У спонукально-мотивувальнїй частинї постає мотив як потреба / бажання вступити у спїлкування, повїдомити певну наукову їнформацїю. Саме на цьому етапї формується задум академічного висловлення. В аналітико-синтетичнїй частинї виформовується власне висловлення: відбувається вїдбїр слїв, необхідних для того чи того тексту, розподїл предметних ознак у групї речень, вирїзнення стрижневої частини в смисловїй органїзацїї зав'язкїв мїж частинами тексту. Виконавча частина писемного мовлення як практичної дїяльності матерїалїзується через графїчнї знаки, тобто письмовий текст.

Дидактична цїннїсть схарактеризованих складникїв полягає в комплексному набуттї студентами необхідних знань та практичних навичок, пов'язаних з академічним текстотворенням.

Отже, створення академічного письмового тексту – складний процес, який потребує низки навичок. Належний рївень їх сформованости можливий на засадах поєднання пїдходїв до їноземномовної навчальної дїяльності студентїв з академічного письма. Новї вимоги до дїалогу в

науковій сфері, до написання студентами наукових текстів іноземною мовою ґрунтуються на знаннях і вміннях академічного письма.

ЛІТЕРАТУРА

1. Духаніна Н.М. Академічне письмо: проблеми, процеси, підходи. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49283/1/Akademichne_pysmo_o%20problemy_protsey_pidkhody.pdf
2. Панченко І. М., Малиновська І. В. Академічне письмо як необхідна складова підготовки докторів філософії з англійської мови фахового спрямування: лінгводидактичний аспект. URL: http://langcenter.kiev.ua/Lingvistika%202017/17_Panchenko_Malynovska.pdf
3. Anderson Carl Edlund, Cuesta-Medina Liliana. Beliefs and Practices Concerning Academic Writing Among Postgraduate Language-Teacher Trainees URL: <https://www.redalyc.org/journal/2550/255062705002/html/>

UDC 378.147.88

Andrea Klaus

University of Warwick, United Kingdom

Yuliia Lysanets

Poltava State Medical University, Ukraine

FEATURES OF THE ACADEMIC ESSAY FROM A MULTILINGUAL PERSPECTIVE

The paper substantiates the benefits of studying the features of academic essays in different languages and opens the prospects for further study in this direction. The authors compare the features of academic essays in English and German by highlighting differences in terms of sentence structure, vocabulary,